

ૐ

શ્રી પરમકૃપાળુદેવાય નમઃ

સ્વયમ્ભૂસ્તોત્ર

શિબિર - ૧

શ્રી આદિનાથ જિનસ્તુતિ

શ્રી અજિતનાથ જિનસ્તુતિ

શ્રી સંભવનાથ જિનસ્તુતિ

WORKSHEET

Marks: 50

Name:

Tel. No.:

Group:

Zone:

(I) સાચો જવાબ પસંદ કરો.

Marks: 5

૧. વિવેકનો અભાવ એટલેગરીબી.

- (a) વચન (b) જ્ઞાન (c) પ્રેમ (d) ભાવ

૨. શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન ક્ષુલ્લક એકાંતવાદીઓને જીત્યા છે.

- (a) ખંડન કરીને (b) સમન્વય કરીને (c) નિંદા કરીને (d) રીઝવીને

૩. શ્રી ઋષભદેવે પછી જ મોક્ષમાર્ગનો ઉપદેશ આપ્યો.

- (a) સમ્યક્ત્વ (b) દીક્ષા (c) કેવળજ્ઞાન (d) મોક્ષ

૪. પૂજકનો હેતુ હોવો જોઈએ.

- (a) સંસારવૃદ્ધિ (b) કષાયની પુષ્ટિ (c) ચિત્તશુદ્ધિ (d) ભૌતિક કામનાની પૂર્તિ

૫. જ શાશ્વત છે.

- (a) વિષયાનંદ (b) ભોજનાનંદ (c) ભજનાનંદ (d) આત્માનંદ

(II) નીચે આપેલ શ્લોકના શબ્દો અને તેના અર્થનાં જોડકાં બનાવો.

Marks: 5

૧. સ્વયમ્ભુવા	(a) સત્પુરુષોના પ્રધાન નાયક
૨. નિરંજન:	(b) સુખના કરનારા
૩. પુનાતુ ચેતો મમ	(c) ભૂખ, તરસ આદિ રર પરિષ્કોને સહન કરવામાં સમર્થ
૪. પ્રબુદ્ધતત્ત્વ:	(d) જેમના જ્ઞાનમાં જગતનાં સર્વ પદાર્થો પ્રકાશિત થાય છે
૫. સહિષ્ણુ:	(e) હેય - ઉપાદેયને જાણનાર
૬. અચ્યુત:	(f) ત્રિવિધ કર્મભળથી મુક્ત
૭. વિશ્વચક્ષુ:	(g) બીજાના ઉપદેશ વિના મોક્ષમાર્ગને જાણીને તથા તેનું પાલન કરીને પરમાત્મા થયા
૮. સતાં પ્રણેતુ:	(h) મારા આત્માને પવિત્ર કરો
૯. સમગ્રવિદ્યાત્મવપુ:	(i) ગ્રહણ કરેલ વ્રતોમાં અચળ રહેનારા
૧૦. શમ્ભવ:	(j) સર્વજ્ઞતા જ જેમનું શરીર છે

૧) ૨) ૩) ૪) ૫) ૬) ૭) ૮) ૯) ૧૦)

(III) નીચેના પ્રશ્નોના થોડા શબ્દોમાં જવાબ લખો.

Marks: 5

૧. શ્રી ઋષભદેવ ભગવાન કયા વંશના શિરોમણિ હતા?

.....

૨. સ્વામી શ્રી સમંતભદ્રાચાર્ય શ્રી અજિતનાથ ભગવાનને કઈ લક્ષ્મીની પ્રાપ્તિ માટે સહાયક થવાની પ્રાર્થના કરે છે?

.....

૩. શ્રી અજિતનાથ ભગવાન માટે વપરાયેલ બ્રહ્મનિષ્ઠ અને સમમિત્રશત્રુ વિશેષણો શ્રી આત્મસિદ્ધિશાસ્ત્રની દસમી ગાથામાં બતાવેલ સદ્ગુરુના કયાં બે લક્ષણોની સ્મૃતિ કરાવે છે?

.....

૪. વસ્તુમાં કઈ ત્રણ બાબતો હોવાથી એને પરિણામી નિત્ય કહેવાય છે?

.....

૫. શ્રી સંભવનાથ ભગવાનના અનેકાંતમતમાં તત્ત્વનું નિરૂપણ કઈ શૈલીથી થયું છે?

.....

(IV) નીચેનું કથન સાચું છે કે ખોટું તે લખો. ખોટું હોય તો તેનું કારણ દર્શાવો.

Marks: 5

૧. શ્રી ઋષભદેવ આ અવસર્પિણી કાળના પ્રથમ પ્રજાપતિ નાભિરાજાના પુત્ર હતા.

.....

૨. શ્રી ઋષભદેવ જન્મથી આત્મજ્ઞાનના ધારક હતા.

.....

૩. જ્યાં સુધી સંયોગો ન બદલાય ત્યાં સુધી જીવને ઈન્દ્રિયવિષયોથી તૃપ્તિ મળતી રહે છે.

.....

૪. આપણામાં જે ગુણ ન હોય તેની સ્વમુખે પ્રશંસા કરવાથી નીચ ગોત્રનો બંધ થાય છે, અને આપણામાં જે ગુણ હોય તેની સ્વમુખે પ્રશંસા કરવાથી ઉચ્ચ ગોત્રનો બંધ થાય છે.

.....

૫. શ્રી સંભવનાથ ભગવાને સમજાવ્યું છે કે અતીન્દ્રિય સુખ સ્વાધીન, શાશ્વત અને બાધાસહિત છે.

.....

(V) નીચે આપેલ ઉપમાઓનો માત્ર પરમાર્થ લખો.

Marks: 5

૧. પૃથ્વીતલ - અંધકાર - ચંદ્રનાં શીતળ કિરણો

.....

૨. ભૂખ્યો - લાડુ - ઝેરી

.....

૩. વાદળ - સૂર્ય - કમળ

.....

૪. હાથી - ગંગા નદી - શીતળ જળ

.....

૫. ચિત્રકાર - છોકરીનું ચિત્ર - પ્રેમ

.....

(VI) એક વાક્યમાં જવાબ લખો.

Marks: 10

૧. જો મળેલ અવસર પોંખતાં આવડે તો

૨. આજીવિકા ચલાવવા માટે શ્રી ઋષભદેવે લોકોને શીખવાડેલ ૬ કાર્યમાંથી કોઈ પણ ત્રણનાં નામ લખો.

૩. ધર્મનું પાલન ગૃહસ્થાવસ્થામાં પણ થઈ શકે એમ પોતાના જીવન દ્વારા દર્શાવ્યા છતાં પણ શ્રી ઋષભદેવે સાધુપદ શા માટે ધારણ કર્યું?

૪. શ્રી ઋષભદેવે શુક્લધ્યાનરૂપી અગ્નિ દ્વારા ચાર ઘાતી કર્મને નિર્દયતાપૂર્વક ભસ્મીભૂત કર્યાં. અહીં નિર્દયતાપૂર્વક એટલે શું?

૫. ભાવ ગરીબી એટલે શું અને વચન ગરીબી એટલે શું?

૬. કયા લૌકિક પરાક્રમને કારણે બીજા તીર્થકરનું નામ અજિત રખાયું?

૭. શ્રી અજિતનાથ ભગવાનનું નામ શુભ રાગપૂર્વક સ્મરણ કરવાથી શું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે, અને શુદ્ધ ભાવથી સ્મરણ કરતાં શું ફળ પ્રાપ્ત થાય છે?

૮. સ્વામી શ્રી સમંતભદ્રાચાર્યે શ્રી અજિતનાથ ભગવાનને મહામુનિ શા માટે કહ્યા છે તેનાં બે કારણો લખો.

૯. શ્રી અજિતનાથ ભગવાન દ્વારા પ્રકાશિત ધર્મનું સ્વરૂપ (ધર્મતીર્થ) શા માટે પૃથુ (વિસ્તૃત) અને જ્યેષ્ઠ (શ્રેષ્ઠ) છે?

૧૦. જેમ માછલી પાણીમાં જ જીવંત રહે છે, તેમ

(VII) ટૂંકાણમાં જવાબ લખો.

Marks: 10

૧. શુભોપયોગના ત્રણ પ્રકાર કયા છે? નિરતિશય અને સાતિશય શુભોપયોગ એટલે શું?

૨. ઈન્દ્રિયસુખ કેવું છે એ સમજાવવા માટે સ્વામી શ્રી સમંતભદ્રાચાર્યે આપેલ ચાર મુદ્દા લખો.

૩. જીવને ઈન્દ્રિયસુખ પાછળ દોડવા છતાં સુખની પ્રાપ્તિ ન થાય ત્યારે તે કેવા તર્કો કરે છે તેવા પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીએ જણાવેલા ત્રણ તર્કો લખો.

.....

.....

.....

.....

૪. વસ્તુને કેવળ અનિત્ય અથવા કેવળ નિત્ય કહેવાથી ધર્મફળ સંબંધી કેવી અસંગતિઓ ઉત્પન્ન થશે?

.....

.....

.....

.....

૫. ઈન્દ્ર મહારાજા કેવા ગુણોના ધારક હોવા છતાં પણ સંપૂર્ણપણે શ્રી સંભવનાથ ભગવાનની સ્તુતિ કરવામાં અસમર્થ છે તેવા કોઈ પણ બે ગુણ લખો. તેમ છતાં સ્વામી શ્રી સમંતભદ્રાચાર્ય કયા કારણથી પ્રભુની સ્તુતિ કરે છે?

.....

.....

.....

.....

(VIII) શ્રી સંભવનાથ ભગવાનને આપેલ વૈદ્યની ઉપમાને આધારે નીચેના પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.

Marks: 5

a) સંસારરૂપી રોગ કેવો છે તે સમજાવવા સ્વામી શ્રી સમંતભદ્રાચાર્યે બતાવેલ ચાર મુદ્દા લખો.

- 2 marks

.....

.....

.....

b) શ્રી સંભવનાથ ભગવાન આ રોગ મટાડવા માટે કેવા વૈદ્ય છે તેના ત્રણ મુદ્દા લખો.

- 1.5 marks

.....

.....

c) સિદ્ધાંતદૃષ્ટિએ જોતાં વૈદ્યના દૃષ્ટાંતની યથાર્થતા સમજાવો.

- 1.5 marks

.....

.....

* * *